

Rada
Unii Europejskiej

POMOC HUMANITARNA

Ratowanie życia i zmniejszanie ludzkiego cierpienia

WYRAZ SOLIDARNOŚCI

Udzielając pomocy humanitarnej, Unia Europejska i jej państwa członkowskie chcą ratować życie i zmniejszać cierpienia ludzi wywołane wojną, konfliktami, klęskami żywiołowymi i innymi sytuacjami kryzysowymi. Według Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2015 r. **na całym świecie** pomocy humanitarnej potrzebować będzie około **75 mln osób**. Są wśród nich zarówno osoby uciekające przed wojną w Syrii, ofiary przemocy seksualnej, której doświadczyły w trakcie konfliktów zbrojnych, osoby zakażone wirusem Ebola w Afryce Zachodniej, jak i mieszkańcy wysp zniszczonych tropikalnymi burzami. Oczywiście każde państwo jest odpowiedzialne za ochronę własnej ludności. Gdy jednak dany rząd nie jest w stanie lub nie chce tego uczynić, UE i jej państwa członkowskie starają się pomóc potrzebującym.

Czad – niedożywione dzieci otrzymują żywność i leczenie

CO TO ZA POMOC I JAK JĄ ŚWIADCZYMY

Unia Europejska i jej państwa członkowskie **finansują partnerskie organizacje humanitarne**, które świadczą pomoc na miejscu, czy to w odpowiedzi na konflikt zbrojny czy na klęskę żywiołową. Są wśród nich agencje Narodów Zjednoczonych, organizacje międzynarodowe, np. Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca, oraz pozarządowe organizacje pomocowe (*non-governmental organizations* – NGO). Dostarczają one wsparcia bezpośrednio potrzebującym go osobom, nie korzystając z pomocy rządów. Często czynią to, wspierając finansowo miejscowe organizacje partnerskie. W zależności od konkretnych potrzeb i charakteru każdej sytuacji kryzysowej UE i jej państwa członkowskie zapewniają:

- **pomoc rzeczową** (żywność, odzież, lekarstwa, namioty, wodę, urządzenia sanitarne itd.),
- **gotówkę lub kupony**, które można wymienić na żywność lub inne towary,
- **pomoc techniczną i logistyczną**,
- **finansowanie infrastruktury i personelu** (obozy dla uchodźców, szpitale polowe itd.).

UE – NAJWIĘKSZY DARCYŃCA POMOCY HUMANITARNEJ NA ŚWIECIE

Każde z 28 państw członkowskich UE udziela pomocy humanitarnej w ramach stosunków dwustronnych. Ponadto Komisja Europejska zapewnia pomoc humanitarną finansowaną z unijnego budżetu (czyli także opłacaną przez państwa członkowskie). W 2014 r. rządy państw na całym świecie zapewniły pomoc humanitarną w wysokości 21,6 mld dolarów. Ponad jedna trzecia tej kwoty pochodziła z UE, z czego ponad dwie trzecie zapewniły państwa członkowskie w ramach stosunków dwustronnych. Potwierdza to pozycję **UE jako największego światowego darczyńcy pomocy humanitarnej.**

WIRUS EBOLA: WSPÓŁPRACA W CELU POWSTRZYMANIA EPIDEMII

Unia Europejska i jej państwa członkowskie zasadniczo przyczyniły się do zdecydowanej zmiany sytuacji, jeśli chodzi o międzynarodową reakcję na epidemię oraz poczynienie postępów w kierunku osiągnięcia celu, jakim jest „zero przypadków zakażenia wirusem Ebola”. Kluczową rolę odegrały tu znaczne wkłady finansowe w działania międzynarodowe podejmowane pod kierunkiem ONZ w reakcji na wirus. Ponadto państwa członkowskie wysłały do Gwinei, Sierra Leone i Liberii personel medyczny, epidemiologów, pracowników cywilnych i wojskowych oraz zapewniły wsparcie logistyczne i pomoc rzeczową. W ramach unijnego mechanizmu ochrony ludności udzielono wsparcia dla ponad stu lotów z pomocą humanitarną zorganizowanych przez państwa członkowskie. Jedenaście państw członkowskich połączyło siły i na pokładzie okrętu holenderskiej marynarki wojennej „Karel Doorman”, w porozumieniu z Komisją Europejską, wysłało do Afryki kilkaset kontenerów i pojazdów i ponad tysiąc palet z zaopatrzeniem pomocowym. Wielka Brytania i Francja koordynowały działania pomocowe odpowiednio w Sierra Leone oraz w Gwinei. Szwecja utworzyła bazę dla międzynarodowych pracowników służby zdrowia w stolicy Liberii, Monroviu. Włochy przekazały mobilne laboratorium do analizy próbek od osób, które mogą być zakażone wirusem Ebola. Niemcy wyposażyły i wysłały samolot służący ewakuacji medycznej, pozwalający zapewnić podczas lotu intensywną opiekę medyczną pacjentom z wysoko zakaźną gorączką Ebola. By dodatkowo usprawnić działania UE, Rada Europejska wyznaczyła Christosa Stylianidesa, komisarza do spraw pomocy humanitarnej i zarządzania kryzysowego, na koordynatora UE do spraw eboli. Poinformował on, że do marca 2015 r. UE zobowiązała się łącznie do przekazania około **1,4 mld euro** w odpowiedzi na tę sytuację kryzysową, z czego niemal 1 mld euro zapewniły państwa członkowskie w ramach stosunków dwustronnych.

Wysyłka pomocy na pokładzie okrętu „Karel Doorman”

SYRIA: WSPARCIE DLA TYCH, KTÓRZY DOŚWIADCZYLI PRZEMOCY I WOJNY

Unia Europejska i jej państwa członkowskie odgrywają wiodącą rolę w działaniach podejmowanych w odpowiedzi na ten największy od czasów II wojny światowej kryzys humanitarny na świecie. Do początku 2015 r. zmobilizowały one **3,6 mld euro** na pomoc humanitarną i pomoc przy odbudowie dla milionów Syryjczyków w kraju i dla prawie 4 mln uchodźców syryjskich i przyjmujących ich społeczności w Libanie, Jordanii, Iraku, Turcji i Egipcie. Na konferencji darczyńców, która odbyła się w Kuwejcie w marcu 2015 r., państwa członkowskie UE i Komisja Europejska wspólnie zobowiązały się do przekazania dodatkowej kwoty **1,1 mld euro** na pomoc humanitarną i rozwojową. Zapewnienie pomocy niewinnym ofiarom tej wyniszczającej wojny jest moralnym obowiązkiem UE i jej państw członkowskich. Rozwiązanie konfliktu musi docelowo mieć podłoże polityczne.

© Italian Cooperation / Annalisa Vandelli

KOORDYNACJA W RADZIE

Państwa członkowskie UE i Komisja Europejska dążą do tego, by ich działania humanitarne wzajemnie się uzupełniały i wzmacniały swój efekt, oraz wspierają ogólne działania w reakcji na sytuacje kryzysowe prowadzone przez Organizację Narodów Zjednoczonych (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs – OCHA). Nad koordynacją działań czuwa **Grupa Robocza ds. Pomocy Humanitarnej i Pomocy Żywnościowej (Working Party on Humanitarian Aid and Food Aid – COHAFA)**, której przewodniczy państwo członkowskie sprawujące prezydencję Rady. Grupa ta koordynuje również działania UE w zakresie lobbingu humanitarnego i wspiera prace służące określeniu lepszych sposobów ochrony słabszych grup, wykorzystaniu synergii z organami do spraw ochrony ludności, wzmocnieniu odporności krajów narażonych na kryzysy oraz ułatwianiu przejścia od pomocy doraźnej do długoterminowej pomocy na rzecz rozwoju.

W oczekiwaniu na ewakuację po przejściu tajfunu Haiyan – na lotnisku w Tacloban (Filipiny) dziewczynka je wysokoenergetyczny herbatnik dostarczony przez Światowy Program Żywnościowy

© WFP/Marco Fratini

ZASADY HUMANITARNE

Udzielając pomocy humanitarnej, UE i jej państwa członkowskie kierują się czterema międzynarodowymi zasadami humanitarnymi, które są również zapisane w przyjętym w 2007 r. „Konsensusie europejskim w sprawie pomocy humanitarnej”:

- **Humanitaryzm:** Należy starać się zmniejszać ludzkie cierpienie, wszędzie gdzie to konieczne, ze szczególnym uwzględnieniem najbardziej podatnych na zagrożenia grup ludności.
- **Bezstronność:** Pomoc humanitarna musi być świadczona wyłącznie na podstawie potrzeb, bez względu na narodowość, religię, płeć, pochodzenie etniczne czy przekonania polityczne potrzebujących.
- **Neutralność:** Udzielając pomocy humanitarnej, nie wolno faworyzować żadnej ze stron konfliktu zbrojnego czy innego sporu.
- **Niezależność:** Cele pomocy humanitarnej są niezależne od celów politycznych, gospodarczych, wojskowych lub innych. Pomoc ta jedynie ma ulżyć i zapobiec cierpieniu ofiar sytuacji kryzysowej.

Wsparcie dla uchodźców wewnętrznych na wschodzie Ukrainy

Poszanowanie tych zasad ma kluczowe znaczenie, nie tylko dla wykazania solidarności ze wszystkimi ludźmi zmagającymi się z cierpieniem i zniszczeniami, ale również dla zagwarantowania dostarczenia pomocy humanitarnej i dla ochrony pracowników organizacji humanitarnych. Gdyby bowiem organizacje pomocowe nie były bezstronne, neutralne i niezależne i gdyby uznano, że świadczą one pomoc jedynie „drugiej stronie”, jeszcze wzrosłoby ryzyko, że staną się celem w konflikcie zbrojnym lub że uniemożliwi im się dostęp do osób potrzebujących. **Konieczne jest zatem wyjaśnienie wszystkim stronom konfliktu, że pomoc udzielana jest z pełnym poszanowaniem zasad humanitarnych.**

Zarówno działania w ramach pomocy humanitarnej, jak i inne rodzaje działań zewnętrznych mogą czerpać wzajemne korzyści z wymiany informacji i wspólnej analizy przyczyn i dynamiki kryzysu, przy czym należy przestrzegać wspomnianych zasad. Zostało to potwierdzone w 2014 r. w „Konkluzjach Rady w sprawie kompleksowego podejścia UE”.

Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel. +32 (0)2 281 61 11
www.consilium.europa.eu

Niniejsza publikacja została wydana przez Sekretariat Generalny Rady wyłącznie do celów informacyjnych. Nie ponoszą za nią odpowiedzialności instytucje UE ani państwa członkowskie.

Zdjęcie na okładce: Syryjska dziewczynka w obozie dla uchodźców w Zaatari (Jordania)

© Unia Europejska, 2015

Urząd Publikacji